

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1561. usque ad annum 1562

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1771

VD18 90118596

§. 10. Contumeliosa Protestantium oratio ad utrumque Pontificis Nuntium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66624](#)

Sæc. XVI.

A. C. 1561.

„vocari, rebus a vobis propositis nihil
„esse respondendum censuerunt.,,

His autem reponebat Commendonus: „Sanctitas sua erga vos ita sese gerit, prout omnes Christiani Orbis Principes habere, consuetudo fert; „sequitur enim morem semper ab ejus Prædecessoribus servatum.,, Verum Legati insuperhabita hac responsione relictis in mensa literis Pontificiis, nec non diplomate pro convocanda Synodo edito recesserunt.

§. X.

Contumeliosa Protestantium oratio ad utrumque Pontificis Nuntium.

Pallav. c. 3.
num. 5.

Gratian. in
vita Com-
mend. l. 2.
cap. 3.

Ex indigna hac agendi ratione Nuntii haud obscure colligebant, eorum operam incassum impendi, eo quod Principes Papæ literas, quibus auctoritatis ipsis concessæ diploma erat inclusum, perlegere renuissent: nihilominus biduo post, seu septima Februarii die Nuntios convenere decem Consiliarii Principum, quos Protestantium quamplurimi comitabantur, atque inter eos quidam nomine Gregorius Cracovius vir doctus, ac Saxonie Electori valde familiaris prolixum habuit sermonem, in quo summatim hæc proferebat: „Principes minime dubitant, quin cunctis in nationibus reperiantur viri pii, qui

„qui expeterent, Evangelii lucem, can- Sæcul. XVI.
 „doremque doctrinæ restitui, afferri- A.C. 1561.
 „que pravas consuetudines, quas opor-
 „tuisset a Pontifice Romano penitus nunc
 „fuisse detersas, præcipue in regionibus
 „sibi subjectis: attamen aperte cogno-
 „scitur, quænam fuerint hujusmodi
 „Pontificum consilia, ad dominatus,
 „utilitatesque proprias conversa, &
 „quantis superstitionum, errorumque
 „tenebris Evangelium illi obduxissent:
 „idcirco coacti fuere Principes ab or-
 „dinaria potestate secedere, lucem ex-
 „quirere, puramque doctrinam haurire
 „ab ipso Dei verbo, cui sine dubio in-
 „hærent secundum primam Augusta-
 „nam confessionem: quod vero spectat
 „ad præsentem Nuntiorum legationem,
 „& ad ea, quæ nomine Romani Pon-
 „tificis a vobis exponuntur, visum Prin-
 „cipibus fuit, hanc esse respcionem
 „reddendam: scilicet mirantur, quo pacto
 „ausus ille fuisset legationem ad ipsos
 „mittere; non enim hi approbant illius
 „auctoritatem, nec in ulla alia re, mi-
 „nus vero in Concilio indicendo: cum
 „unicum Dominum in terris agnoscant,
 „nimirum Cæsarem, cui soli tanquam
 „supremo suo Principi parere volunt.,,

„Immerito, prosequebatur Craco-
 „vius, nobis objectatis, quod nimia
 „levitate novas indies opiniones sequa-

Sæcul. XVI.
A.C. 1561.

„mur, ac cæco impetu in plures sectas
 „sibi invicem pugnantes scindamur, om-
 „nes enim Confessionem Augustanam,
 „eandemque doctrinam sequimur, at-
 „que omnes etiam illi fidei normæ Au-
 „gustæ Caroli V. Cæsarist jussu confectæ
 „subscribimus: vobis autem nostri Prin-
 „cipes declarant, quod ab ea doctrina
 „nunquam receffuri, minus vero un-
 „quam permisuri fint, ut Pontifex eis
 „legem præscribat: noster enim Prin-
 „ceps, & caput est Imperator, qui si
 „mul omnium controversiarum, quæ
 „in Christiana Republica oriuntur, ar-
 „biter est, & judex, & ad illum so-
 „lum spectat, legitima convocare Con-
 „cilia: hinc quamprimum illius Ora-
 „tores advenerint, nostri Principes cum
 „illis hac super re agent, interea nul-
 „lum cum Papa commercium habere
 „decreverunt. Vos autem, cum ex
 „illusterrimis Venetorum familiis satos,
 „necnon propriis virtutum, ac sapien-
 „tiæ meritis insignes noscunt, Princi-
 „pes nostri magno in pretio, ac vene-
 „ratione habent, vobisque publicas
 „honorum testificationes exhiberent, si
 „duntaxat tanquam privati Nobiles,
 „non autem Papæ Ministri advenisse-
 „tis ad Synodum, cui nullam præstare
 „obedientiam decreverunt Principes,
 „cum ipsis persuasum sit, quod nullum
 quoque

Sac. XVI.
A.C. 1561.

„quoque illam convocandi jus Pontifici
„competat, nec sese tanquam contro-
„versiarum, atque Ecclesiæ dissensio-
„num arbitrum constituere valeat, eo-
„quod omnium horum schismatum o-
„rigo sit: minus vero semetipsum cre-
„dat veritatis judicem, qui eandem im-
„pugnat, ac præ cæteris atrocius con-
„temnit. „

§. XI.

Commendoni responsum ad hanc orationem.

Injuriosa hæc Cracovii oratio haud pa- *Pallav. Et
rum commovebat Nuntios, qui ali- Gratian. l.c.*
quamdiu deliberabant, an hasce calu-
mnias responso confutare, operæ pre-
mium foret, tandem vero Commendo-
nus verba faciens hæc respondit: „Mi-
„sit nos Pontifex Romanus tanquam
„suos Nuncios ad Germaniæ Principes
„pro eo, quo fungitur pastoris univer-
„salis Ecclesiæ munere, vi cuius singu-
„lorum salutem ex animo complectitur;
„id vero peractum ab illo est ea men-
„te, atque illud ipsum bonum assequen-
„di gratia, quod ipsi Principes in suis
„Conventibus procurare decreverant:
„hinc nihil in hoc opere videtur, quod
„posset admirationem excitare: Conci-
„lium enim fuit a Pontifice indictum ea
„forma, quam perpetuo servavit Eccle-

B 3

„ sia